

NOTES AND STUDIES

THE OLD LATIN TEXTS OF THE MINOR
PROPHETS. II.

AMOS.*

- Tyconius* I. 1¹ Sermones Amos quos vidit super Hierusalem
3⁹ In tribus impietatibus Damasci et in quattuor non
aversabor eam, eo quod secabant serris ferreis in utero habentes
11¹¹ In tribus impietatibus Idumaeae
et in quattuor non aversabor eam, propter quod persecutus est in
gladio fratrem suum.
- Speculum* II. 9⁹ Et abstuli Amorraeum a facie eorum, cuius erat altitudo ut
altitudo cedri, et fortitudo eius sicut ilex: et abstuli fructus eius
a summo, et radices eius ab imo.
- Tertullian* 12¹² Et potum dabatis sanctificatis meis vinum.
- Cyprian* IV. 7⁷ et pluam super unam civitatem et super
unam non pluam: pars una compluetur et pars super quam non
8 plueri arefiet. ⁸ Et congregabuntur duae et tres civitates in unam
civitatem potandae aquae causa nec sic satiabuntur; et non con-
vertimini ad me, dicit Dominus.

I 1, 3, 11. *Tycon. Reg. Quart.* II 9. *Spec. cxxi* II 12. *Tert. De Iaiun. ix*
IV 7, 8. *Cypr. Ad Demet. vi*

I. 1. Amos] + *οι εγεγοντο εν Ακκαρειμ εκ Θεκουε* *℣ ℒ (nisi kariathariem) ℞*
3. In tribus etc] *πρ και ειπεν Κυριος* *℣ eam] αυτον* *℣ ℞ (exc 68 87 αυτους) (ℒ =*
text) 11. In tribus etc] *πρ ταδε λεγει Κυριος* *℣ Idumaeae] Ιουδαιας* *A* Ιδουμαιας*
A¹ eam] αυτους *℣ ℞ (ℒ = text) persecutus est] + αυτους* *℣ ℞ (ℒ = text)*
fratrem] *πρ εκαστος* *A*

II. 9. abstuli 1⁹] *πρ εγω* *℣ εξεγειρα* *A a facie] οτι* *a ℞ (προ Q* εκ Q^a)*
12. sanctificatis] *al sanctis* *Tert meis] οτι* *℣*

IV. 7. plueri] + *επ αυτην* *A Q* 8. duae] + *πολεις* *A et non convertimini]*
ουδ ως επεστρεψατε *A Q** (*ουκ επεστραφητε* *Q^m*)

* It has been thought well, for the sake of abbreviation, to use the sign *℣* for the LXX version including the Lucianic and Hesychian recensions, excepting where these two latter, under the symbols *ℒ* *℞*, are specially mentioned.

13 ¹³ Qui solidat tonitruum, et condit spiritum, et adnuntiat in homines *Tertullian*
Christum suum.

V. 6 ⁶ Quaerite Deum et vivet anima vestra. *Cyprian*

7, 8 ⁷ Qui fecit in excelso iudicium, et iustitiam in terra posuit. ⁸ . . . *Luc. Cal.*
Qui advocat aquam maris et effundit eam super faciem terrae, *Speculum*
dominus Deus omnipotens nomen est illi.

10 ¹⁰ Odio habuerunt argentem in portis, et verbum aequissimum
abominati sunt.

18 ¹⁸ Vae qui concupiscunt diem Domini; et ut quid vobis hunc diem

19 Domini? Et hic est dies tenebrae et non lux. ¹⁹ Quemadmodum
si fugiat homo a facie leonis, et incidat ei ursus; et insiliat in domum
suam et infulciat manum suam in parietem, et mordeat eum scorpio.

20 ²⁰ Nonne tenebrae sunt dies illa Domini, et non lux, et nebula sine
lumine?

21 ²¹ Odi, reieci cerimonias vestras: et non odorabor in frequentis *Tertullian*
vestris.

24 ²⁴ vivus sine via: *Cod. Weing.*

25 ²⁵ numquid victimas et hostias optulisti mihi XL: annis domus

26 Istrahel: ²⁶ et suscepistis tabernaculum Moloch et sidus dēi: vestri

27 rempham: figuras eorum quas fecistis vobis: ²⁷ et transferam vos
in illa Damascum dicit dñs: dñs: omnipotens nomen est ei.

VI. 1 ¹ Vae illis qui spernunt Sion: et confident in montem Samaria e
pervindemiaverunt initia gentium et superintraverunt in eis domus
2 Istrahel: ² transite omnes et videte et egredimini inde in Samar-

IV 13. Tert. *Adv. Prax.* xxviii V 6. Cyp. *Ad Demet.* xxiii; *Spec. (Aug.)* xiii
V. 7. Lucif. Cal. *De sanct. Athan.* i V 8. *Spec.* cxxxiv V 10. *Spec.* xxxii
V 18-20. *Spec.* xxvi V 21. Tert. *Adv. Marc.* v 4 VI 1. Tert. *Adv. Marc.* iv 35

IV. 13. Qui] διοτι B διοτι ιδου εγω B^{ab} m^g A Q tonitruum] al tonitrum Tert
condit] al condidit Tert Christum] θ' λογον Q^mg

V. 6. Deum] Dominum S τον κυριον Cr et vivet anima vestra] et vivite S
και ζητε Cr H ζησατε B^{ab} Q* ζησατε A Q^a ζησαθε L 7. Qui fecit] pr κυριος L
(exc 48 95 185) H (exc 68) pr κς ο θς A 8. advocat] al evocat S dominus Deus
omnipotens] κυριος Cr 48 (L H = text) 18. et 1°] om Cr H (L = text) dies
tenebrae] σκοτος Cr L H 19. si] οταν A manum suam] al manus suas S ras
χειρας αυτου Cr L H in 2°] προς A eis Q (επι Cr) 21. odorabor] + θυσιας Cr 22
26 48 106 (om Q) 25. Istrahel] + λεγει κυριος Q 26 49 106 mihi] + εν τη ερημω
Cr 26. rempham] Ραιφαν Cr (Ρεφαν Q) L (exc 95 185 Ρεμφαν) H eorum] om A Q
(hab Q^mg) 68 87 91 L

VI. 1. et confident in montem S.] Vae qui confident in monte S. Tert in eis]
αυτοι Cr Q (εαντοις Q^a) 26 49 106 L (εν αυταις 22 εαντοις 62 95 147 185 εν αυτοις 233)
2. videte] + εις Χαλαννην L (exc 36 48 51 153 233) 68 91 et egredimini inde in
Samarhabam] και διελθατε εκειθεν εις Εμαθ Ραββα Cr H (exc Q εις μαθραββα και
διελθατε (-θετε Q^a) εκειθεν) Samarhabam] Αμαθ την μεγαλην 22 36 σημαθ την

habam : et descendite in Geth alienigenarum : quae sunt optimae ex omnibus regnis eorum : si plures sunt fines eorum quam vestri sunt
 3 fines : ³ qui optastis in diem malum qui acceditis et tangitis sabbatis
 4 falsis : ⁴ qui dormitis in lectis eburneis et luxuriamini in stragulis eorum : qui manducatis haedos de gregibus : et vitulos de medio
 5 armento lactantes ⁵ qui plauditis ad vocem organorum : sicut per-
 6 manentia aestimaverunt et non sicut fugientia ⁶ qui bibitis liquatum
 vinum et primis unguentis unguemini : et passi sunt nihil contribu-
 7 latione Ioseph. ⁷ Propter hoc nunc captivi erunt ab initio potentium :
 8 et auferetur hinnitus equorum ex Efrem : ⁸ quoniam iuravit dms̄ : per semetipsum quoniam ego abominor omnem iniuriam Iacob et regiones eius odi, et auferam

Cod. Weing.

Luc. Cal.

VII. 10 Et misit Amasias sacerdos in Bethel ad Hieroboam regem Israel dicens : conventum facit adversum te Amos in media domo
 11 Israel ; non poterit terra sufferre verba eius, ¹¹ propter quod haec dicit Amos : in gladio morietur Hieroboam, Israel autem captivus
 12 ducetur a terra sua. ¹² Et dixit Amasias ad Amos : vade, discede in
 13 terram Iuda et ibi commorare et ibi prophetabis ; ¹³ in Bethel autem iam non adicies prophetare, quia sanctificatio regis est, [Cod. Weing.
 14 (St.)] et domus regni erit : ¹⁴ Et respondit *Amos* et dixit ad Amessiam :

Cod. Weing.
(St.)

VI 4-6. Spec. cx VI 4-6. Tert. Adv. Marc. iv 15 VI 8. Spec. xxxiii
 VII 10-17. Cypr. De non parc. viii VII 10. Coll. Carth. Gesta cclviii

μεγαλην 62 147 descendite] + εκειθεν Gr L (exc 153 233) om Q H (exc 26 49 106)
 eorum] τουτων Gr 3. qui optastis] οι ερχομενοι Gr^B L H Q^a (οι ευχομενοι
 Q A) 4. in lectis] επι θυρων H (exc Q 26) luxuriamini] deliciamini S in
 stragulis] super thoros S qui manducatis] και εσθοντες Gr Q^a H (αι εσθοντες Q)
 οι εσθιοντες L medio] om A S armento] armentis S Vae qui dormiunt non
 lectis eburneis, et deliciis fluunt in thoris suis : qui edunt haedos de gregibus
 caprarum et vitulos de gregibus boum lactantes Tert 5. qui plauditis] qui
 plaudetis S complaudentes Tert οι επικρατουντες H (exc Q 26 κροτουντες) vocem]
 sonum S Tert sicut permanentia] sicut sempiterna S tanquam perseverantia
 Tert ως εστηκοτα Gr ως εστατα A L H (exc 48 ως εστηκοτα) aestimaverunt]
 deputaverunt Tert aestim. ea S sicut 2°] quasi S tanquam Tert 6. bibitis]
 bibunt S Tert liquatum] saccatum S primis unguentis] optima unguenta S
 primariis unguentis Tert unguemini] unguuntur S Tert passi sunt] non
 dolebant S οτι A contributione] in interitum S 7. ex] εν Q^m (εξ Q* om
 Q) 233 8. quoniam 1° 2°] quia S A per semetipsum] + λεγει Κυριος ο θεος
 των δυναμεων L (exc 48 153 233) 68 87 91 iniuriam] superbiam S (= Vulg) eius]
 illius S αυτων A 49 106 153 odi] odivi S

VII. 10. in Bethel] om in Gr L (exc 62 147 ες) H conventum] conglobationes
 Cc συστροφας Gr in media domo] in medio domus Cc εν μεσω οικου Gr non poterit]
 non potest Cc ου μη γενηται A suffere] supportare Cc verba] sermones Cc pr
 παντας Gr eius] + et ob hoc insuper expellitur Cc 12. Amos] + ο οραν
 Gr discede] + ου Gr (om A Q) 13. iam] om Gr et domus regni erit] = L
 erit] εστι Gr 14. Amessiam] Amasiam L Αμασιαν Gr L (exc 62 147 Αμεσιαν) H

non eram profeta neque filius profetae sum ego : sed pastor eram
 15 caprarum : bellicans mora : ¹⁶ et adsumpsit me dñs : de ovibus et
 16 dixit dñs : ad me : vade et prophetare in plebem meam Istrahel. ¹⁶ Et
 nunc audi verbum dñi : tu dicis non profetabis in Istrahel : et non
 17 congregabis turbas in domum Iacob. ¹⁷ Propter hoc haec dicit dñs :
 dñs : uxor tua in civitate prostabit : et filii tui et filiae tuae gladio
 decident : et terra tua funiculo metibitur : et tu in terram immundam
 morieris : Istrahel autem captivus ducetur a terra sua.

VIII. 1 ¹ Sic ostendit mihi dñs : dñs : et ecce vas aucupis : et dixit dñs
 2 ad me : quid tu vides *Amos* : et dixi vas aucupis : ² et dixit dñs : ad
 3 me : venit consummatio vere super populum meum Istrahel : iam non
 4 adiciam ut praeteream eum : ³ et ululabunt fundamenta templi in
 illa die dicit dñs : prostratorum numerus immensus in omni loco
 4 proiciam silentium. ⁴ Audite itaque haec qui contribulatis in mane
 5 pauperes : et dissolvitis mediocres a terra : ⁵ dicentes quando transeat
 messis ut adquiramus : et sabbata et aperiemus thensaurus ut faciamus
 mensuram minorem : et ut ampliemus pondus et faciamus stateram
 6 iniquam : ⁶ ut possideamus pecunia pauperes et humilem pro calcia-
 7 mentis : et ab omni negotio mercabimur. ⁷ Iurat dñs : per superbiam
 8 Iacob : si obliviscetur in vincendo omnia opera vestra : ⁸ et in his
 conturbabitur terra : et lucebit omnis qui commoratur in ea : et

VIII 4-8. *Spec.* xxii

profeta] + εγω *Ex* (exc 26) sum ego] *om Ex* *L* (exc 22 51 147) *H* bellicans
 mora] vellicans mora *L* και κνιζων συκαμνα *Ex H* (exc *Q om* και και συκαμνα κνιζων
L (exc 48 153 233 = *Ex*) 15. ovibus] προφητων *B* (προβατων *A Q*) dñs 2°]
om L et prophetare] *om* et *Ex* (exc 22) plebem] + meam *L* + μου *Ex* (exc
 26 σου) Istrahel] Israel *L* sic infra 16. non congregabis turbas] non congre-
 gabitur *L* in domum] in domo *L* 17. dñ] *om Ex* civitate . . . terra tua]
om Q (hab *Q^m*) tu] *om Q* (hab *Q^m*) in terram immundam] in terra
 immunda *L* a terra sua] in terram suam *L*

VIII. 1. dñs dñ] κυριος *Kyrios* *Ex* 48 68 87 91 233 dñs ad me] *om Ex H* hab
L (exc 48 153 233) 2. vere] *om Ex* populum meum] τον οικον 62 147
 153 233 3. fundamenta] φανωματα *Ex* dñs] κυριος *Kyrios* *Ex H* (*Q* κυριος
Q^a = *Ex*) prostratorum numerus immensus] πολυς ο πεπρωκος *Ex* 4. ita-
 que] igitur *S* qui contribulatis] opprimitis (*al* oppremittis) *S* οι εκτριβοντες
Ex H οι εκθλιβοντες *L* (exc 48 51 153 233) pauperes] *al* pauperem *S* πηνητα *Ex*
 et] *om A* dissolvitis] violatis (*al* vigiolatis) *S* mediocres] inopes *S* πτωχον
L (exc 48 153 233) 5. transeat] transiet *S* adquiramus] *pr* vendentes *S* και
 εμπολησομεν *Ex* (*Q* και εμπλησομεν *Q^a* = *Ex*) et 2°] ut *S* thensaurus] θησαυρον
Ex B H *Q^m* (*Q^a* - ους) θησαυρους *L A* ut 2°] et *S* pondus] σταθμα *A* *Q^a* *vid*
 (-θμιον *Q^a*) 6. pecunia] pecuniam (*al* pecunia) *S* εν αργυριω *Ex* pauperes]
pr και *Ex* 48 87 (*L H A* = text) humilem] inopes *S* ab omni negotio]
 απο παντος γεννηματος *Ex Q* 26 49 106 πασης πρασεως (*vel* πραξεως) *L* (exc 48 233
 = *Ex*) 7. iurat] iuravit (*al* iurabit) *S* per] adversus (*al* + semet ipsum quia
 abominor omnem) *S* in vincendo] *om S* εις νικος (*vel* νεικος) *Ex* vestra]
 eius *S* 8. in his] pro his *S* conturbabitur] ου παραθησεται *Ex* lucebit]

ascendet sicut flumen consummatio: et descendet sicut flumen
 9 Aegypti; ⁹ Et erit in illo die, dicit dñs: occidet sol meridie: et con-
 10 tenebrescet super terram dies lucis: ¹⁰ et convertam dies solemnes
 vestros in luctum: et omnia cantica vestra in planctum: et iniciam in
 omnem lumbum cilicium: et in omne caput decalvationem: et ponam
 eum sicut luctum dilecti: et eos qui cum eo [*Cod. Weing. (F)*] sunt sicut
 11 diem doloris. ¹¹ Ecce dies venient dicit dñs: et inmittam famem super
 terram non famem panis neque sitim aquae sed famem ad audiendum
 12 verbum dñi: ¹² et movebuntur aquae usque ad mare et ab aquilone
 usque ad orientem percurrent quaerentes verbum dñi: et non in-
 13 venient. ¹³ In illo die deficient virgines bonae et iuvenes electi in
 14 sitim: ¹⁴ iurantes per propitiationem Samariae et dicentes vivit dñs tuus
 Dan et vivit dñs tuus Bersabee: et cadent et non resurgent umquam.

Cod. Weing. (F)

IX. 1 ¹ Vidi dñm: stantem super altare et dixit mihi feri super
 propitiatorium: et movebuntur luminaria et concide in capita
 omnium: et

5 ⁵ et lugebunt omnes commorantes in ea et ascendet sicut flumen
 6 consummatio eius et descendet sicut flumen Aegypti: ⁶ Qui aedificat
 in coelum ascensionem suam: et repromissionem suam super terram
 fundat qui advocat aquam maris et effundet eam super faciem terrae

VIII. 9, 10. Tert. *Adv. Marc.* iv 42 VIII 9. Tycon. *Reg. Sept.* VIII 9, 10.
 Cypr. *Testim.* ii 23 VIII 11, 12. *Spec.* cxxx IX 6. Tert. *Adv. Marc.* iii 24,
 iv 34, v 10

lugebunt *S* πενθησει *Et* omnis] omnes *S* qui commoratur] habi-
 tant *S* consummatio] + αυτης *Et* (exc 48 95 158 185 233) 68 9. dñs] κυριος
 Kyrios *Et* 48 68 87 91 κυριος ο θς *Q A* 36 153 233 Kyrios *Et* (exc 36 48 153 233)
 occidet] *pr kai Et* meridie] media die Tert contenebrescet] tenebricat *T*
 obtenebrabitur *C* tenebrescet (al tenebricavit) Tert dies lucis] die lucis *C* dies
 luminis *T* Tert εν ημερα το φως *Et Et* (exc 22 62 147 εν ημερα φωτος) *Et* 10. dies
 solemnes] vel ut al. leg. dies solemnes dies festos *C* omnia cantica vestra]
 cantica eorum (al = Cod) *C* in planctum] in lamentationem *C* et
 iniciam ad fin com] et imponam super lumbos vestros saccum et super omne caput
 calvitium et ponam eum quasi luctum delicti et eos qui cum eo quasi diem moeroris
 Tert eum] αυτην *Q* 26 62 147 11. venient] veniunt *S* dñs] κυριος κυριος *Q*
 68 87 91 153 panis] αρτων *Et Et* (exc 36 51^a 62 147 153) *Q* 91 αρτων *A* neque]
 nec *S* sitim] οι ο' διψος α' θ' διψαν *Q* dñi] dei (al = Cod) *S* 12. move-
 buntur] συναχθησονται *Q* (*Q* σαλευθησονται) 36 51 σαλευθησεται *A Et* (exc 36 48 51 158
 233) *Et* (exc 26 49 106) usque ad mare] της θαλασσης *Et B* εως θαλ. *A Q* (*Q* απο
 θαλ.) απο θαλ. εως θαλ. 22 62 147 ad orientem] ad austrum *S* percurrent] om
S 13. electi] om *Et* 14. dñs] + κυριος *A* 26 49 106

IX. 1. mihi] om *Et* super propitiatorium] επι το θυσιαστηριον *A Q* (*Q* επι
 το ιλαστηριον) 49 106 147 233 luminaria] τα προπουλα *Et Et* (exc 22 62 158 τα
 προπουλα) *Et* (exc 91) 6. ascensionem suam] ascensum suum Tert repro-
 missionem] promissionem Tert super terram] in terra Tert dñs] + παντοκρατωρ
Et 48 95 185 *Et* (exc *Q* 26 106) + ο θς ο παντ. *A Et* (exc 48 95 185) *Q* 26 106

7 \overline{dms} : nomen est ei. ⁷ Nonne sicut filii Aethiopum vos estis mihi filii Istrahel dicit \overline{dms} : nonne Istrahel reduxi ex Aegypto: et alienigenas ex Cappadocia; et Syros de fovea: ⁸ ecce oculi \overline{dmi} : \overline{dei} : super regnum peccatorum: et auferam illud a facie terrae: adtamen in ⁹ consummationem non auferam Iacob dicit \overline{dms} : ⁹ propter quod ecce ego praecipio et tritu

MICAHA.

Cod. Weing.

I. I quod est peccatum domus
 5
 6 Iuda nonne Hierusalem; ⁶ et ponam Samariam in speculam agri et in plantationem vineae, et deducam in Chaos lapides eius: et fundamenta
 7 eius denudabo: ⁷ et omnia sculptilia eius concident: et omnes loca-
 tiones in igni cremabuntur: et omnia idola eius ponam in exterminium:
 8 quoniam ex conductionibus fornicationis congregavit: et ex condu-
 ctionibus fornicationis evertit: ⁸ propter hoc planget et lugebit: ibit
 nudo pede et nuda facie: faciens planctum sicut draconum: et luctum
 9 sicut filiae sirenum: ⁹ Obtinuit autem plaga eius quia venit usque ad
 Iudam: et tetigit usque ad portam populi mei usque ad Hierusalem:
 10 qui estis in Ged nolite magnificari: qui estis in Acim nolite reaedi-
 ficare: de domo derisoria: terram vos spargite super derisum vestrum:
 11 quae inhabitas bene civitates tuas: non est profecta quae habitat
 in aelam: plangite domum iuxta eam: accipiet ex vobis plagam
 12 doloris: ¹² quis inchoavit in bona quae commorantur in gemitu:
 13 quia descenderunt mala a \overline{dmo} : super portas Hierusalem: ¹³ sonus
 quadrigarum et equitantium quae habitat Lachis: dux peccati eius
 haec est huic domus Istrahel: quia in te inventae sunt impietates
 14 huius Istrahel. ¹⁴ Propter hoc dabit qui mittantur usque ad heredi-
 tatem Geth: in domos vanas in nihil facti sunt regibus Istrahel:
 15 usque dum heredes adducant inhabitantes hereditates Lachis:
 16 usque Odollam: veniet honor filiae Sion ¹⁶ radere et tondere super
 filios tuos teneros: dislata viduitatem tuam sicut aquila: quia captivi
 ducti sunt a te:

7. filii] *vel ut al. leg. fiti* Aegypto] *pr γης* \mathfrak{C} \mathfrak{L} (exc 22) \mathfrak{H} 8. Iacob] *pr τον*
 οικον \mathfrak{C} (Iσραηλ A 26 49 106) 9. ecce] *om* \mathfrak{C} \mathfrak{B} 48 91

I. 6. in 1°] *ws A* 7. locationes] + *αυτης* \mathfrak{C} 8. facie] *om* \mathfrak{C} filiae] *θυγατερων*
 \mathfrak{C} \mathfrak{L} (exc 153) \mathfrak{H} 10. in Acim] *εν Ακειμ* \mathfrak{C} \mathfrak{H} *Ενακειμ* \mathfrak{L} \mathfrak{Q}^{ms} *Βαχειμ* terram
 vos] *om* vos \mathfrak{C} (*hab A*) super] *om* \mathfrak{C} \mathfrak{H} eis \mathfrak{Q}^a 51 62 95 147 185 11. civitates
 tuas] *pr καθελω* \mathfrak{L} (exc 22 48 153 233) in aelam] *Ξεννααρ* \mathfrak{C} (*Ξεννααρ . . . οικον*
supra ras B^{ab}) *Αιων* \mathfrak{L} (82 147 *Ξεννα* 48 153 233 = \mathfrak{C}) \mathfrak{H} = \mathfrak{C} (exc \mathfrak{Q}^a *Ξεννααρ* 68
 87 91 *Ξαινω*) 13. peccati eius haec est] *αμαρτιας αυτη εστιν* \mathfrak{C} *αμ αυτης εστιν*
A 26 106 (\mathfrak{Q}^{ms} *θ' αυτη*) huic domus Istrahel] *τη θυγατρι* *Σειων* \mathfrak{C} 14. dabit]
δωσει \mathfrak{L} \mathfrak{H} (exc 87 91) *A* in domos vanas] *om* in \mathfrak{C} 15. heredes] + *σου* 22
 36 51 238 adducant] *αγαγω σοι* \mathfrak{L} (*αγ. σου* 95 185) hereditates Lachis] *Λαχεις*
κληρονομα \mathfrak{C} \mathfrak{L} *Λαχεις κληρονομαν* \mathfrak{H} Sion] et \mathfrak{L} 68 87 91 *Ισραηλ* \mathfrak{C} \mathfrak{H} (exc
 [Iσραηλ Σιων 49] = Cod) 16. viduitatem tuam] *την ξηρησιν σου* \mathfrak{L} 68 87 91 *την*
ξυρησιν σου \mathfrak{Q}^{ms} (*την χηρειαν σου* \mathfrak{Q}^a)

II. 1¹ facti sunt cogitantes in laboribus: et operantes mala in cubi-
 lidus suis: et simul in die consummabunt ea quoniam non levaverunt
 2 ad dōm: manus suas: ² et concupiscebant agros et diripiebant orphanos
 et domus per potentiam invadebant et diripiebant virum et domum
 3 eius virum et hereditatem eius. ³ Propter hoc haec dicit dñs ecce ego
 cogito super plebem hanc [Cod. Weing. (F)] mala ex quibus non
 levabitur cervicibus vestras et non ibitis recti subito: quoniam tempus
 4 malignum est: ⁴ in illa die sumetur super vos parabola et flebitur
 fletus in parte dicentium. Miseria laboravit pars populi mei: mensurata
 est in funiculo: et non fuit qui prohiberet eum ut reverterentur: agri
 5 vestri dispersi sunt ⁵ propter hoc non erit tibi qui mittat funiculum
 6 in sorte: in ecclesia dñi: ⁶ nolite lacrimari lacrimis: neque lacri-
 7 mentur in his: non enim repellat opprobrium: ⁷ omnis qui dicit dñs:
 Iacob intra exasperaverunt spiritum dñi: quia haec sunt adinventiones
 8 eius nonne verba eius bona sunt cum eo: et recta abierunt ⁸ et
 palam plebs mea inimicitiam restitit contra pacem suam pellem eius
 9 decoriaverunt: ut ne auferrent spem tribulationis belli. ⁹ Propter hoc
 duces populi mei: proicientur de domibus aepulationum suarum
 propter malas adinventiones suas: repulsi sunt. Accedite in montibus
 10 aeternis ¹⁰ surgite et ite quia non est vobis haec requies: propter
 11 immunditiam corrupti estis corr:uptionem: ¹¹ persecutionem passi estis
 nullo persequente: sp̄s: stetit in te mendax: stillabit tibi in vinum et
 12 in ebrietatem: et erit ex stillicidio plebis huius ¹² congregatione con-
 gregabitur Istrahel: cum omnibus sustinens sustinebo residuos Istrahel:
 super eundem ponam aversionem eorum sicut oves in tribulatione:
 13 velut greges de medio cubili suo: exilient ab hominibus: ¹³ propter
 incisionem a facie eorum interciderunt: et transierunt portam: et
 exierunt per eam: et exivit rex eorum ante faciem eorum: dñs:
 autem rector erit eorum

III. 1¹ in tempore. Audite igitur: haec principes Iacob: et residui

II 1-3 Lucif. Cal. De sanct. Athan. i 35

II 7 Spec. iii

II 9 Spec. cxx

II. 1. dōm] Deum L Compl Cyr. Alex. τον θεον (C̄ = Cod) 2. concupiscebant]
 concupiebant L et domus per potentiam invadebant et diripiebant virum]
 om L virum 2°] πρ και C̄ Qm̄ 3. cogito] cognosco L hanc] om L
 4. laboravit] εργαλιπωρησαμεν C̄ vestri] ημων C̄ B A 22 36 51 6. Nolite
 lacrimari] μη κλαιετε C̄ H μη δακρυετε L in his] επι τουτω H Q (Q^a επι τουτοις)
 A 153 238 + οι οφθαλμοι υμων 22 36 51 7. omnis] om C̄ dñs] domus
 S oikos C̄ intra exasperaverunt] inritavit S quia] ει C̄ L H Qm̄ (Q^a ου)
 9. Propter hoc] om C̄ B A accedite] adpropinquate S 10. vobis] σοι C̄
 11. in te] om C̄ 12. Istrahel 1°] Ιακωβ C̄ Istrahel 2°] του λαου τουτου A
 eorum] αυτου C̄ B (αυτων A Q) greges] ποιμνιον C̄ H (L = Cod) 13. propter
 incisionem] αναβηθι δια της κοπης L H (exc 26 49 106)

III. 1. in tempore] και επει C̄ haec] om L Iacob] πρ οικου C̄ H [L =
 Cod (exc 22)]

2 domus Israhel: nonne vobis est ut cognoscatis iudicium: 2 odientibus bona et quaerentibus mala: rapientibus pelles eorum ab eis: 3 et carnes eorum ab ossibus eorum 3 quemadmodum comederunt carnes plebis meae et pelles eorum ab eis detraxerunt: et ossa eorum comminuerunt: et conciderunt
 6. 6 Propterea nox erit vobis de visione, *Tyconius*
 et tenebrae vobis erunt ex divinatione, et occidet sol super prophetas,
 7 et obscurabit super eos dies luminis. 7. quia *Speculum*
 8 non erit qui obaudiat: 8 si non ego implevero virtutem spiritui meo sancto et iudicio et potestate, ut renuntiem huic iacob iniquitates,
 9 et huic israhel peccata sua. 9 Audite itaque haec, duces domus iacob et reliqui domus Israhel, qui abominatis aequitatem et omnia
 10 recta evertentes, 10 qui aedificatis sion in sanguinibus et hierusalem
 11 in iniquitatibus. 11 duces eorum cum muneribus iudicabant, et sacerdotes eorum cum mercedibus respondebant, et prophetae eorum cum pecuniis divinabant, et in dominum requiescebant, dicentes: nonne dominus est in nobis? Non venient super nos mala.

IV.

2 2 venite ascendamus ad montem Dei
 Quoniam lex de Sion proficiscetur et sermo Domini *Cyprian*
 3 ab Hierusalem, 3 et iudicabit inter plurimos populos, et revinct et deteget validas nationes quam *Cod. Weing.*
 4 studebunt belligerare: 4 et requiescet unusquisque sub vinea sua: et sub ficu sua: et non erit qui metu premit eos: quia os dñi omnipotentis
 5 locutum est haec: 5 quia omnes populi ibunt unus quisque viam suam,
 6 nos autem ibimus in nomine dei: nostri in aeternum et deinceps. 6 In illa die dicit dñs: omnipotens: congregabo adflictam et expulsam
 7 suscipiam: et quos reppuli: 7 et ponam contribulatam in reliquias: et proiectam in gentem validam: et regnavit dñs: super eos in
 8 montem Sion: a modo et in saecula saeculorum. 8 Et tu turris

III 6 *Tycon. Reg. Sept.* III 7, 8 *Spec. iii* III 9-11 *Spec. x*; *Lucif. Cal. De sanct. Athan. i 35* IV 2 *Spec. cxx* IV 2 3 *Cypr. Testim. i 10*

3. ab eis] *απο των οσσεων αυτων A Q 106 153 233* 6. luminis] *ομι C*
 7. erit] *εστιν Qmg* obaudiat] + *αυτων C* 8. spiritu meo sancto] *εν πνευματι Κυριου C* *ℒ (exc 62 147 εν πνευματι αγιω) ™* iniquitates] + *αυτου C*
 9. duces] *praepositi L* iacob] *ιηλ A* reliqui] *residui L* Israhel] *Israel L* *ιακωβ A* abominatis aequitatem] *abominamini iudicium L* evertentes] *pervertitis L* 10. aedificatis] *aedificastis L* sion] *om A* in sanguinibus] *in sanguinem L* 11. duces] *iudices L* eorum 1° 2°] *eius L* *αυτης C* mercedibus] *mercede L* *μισθοι C* eorum 3°] *om L* Dominum] *Dominio L* nonne Dominus ad fin com] *Dominus in nobis est et non venient in nos mala L* nobis] *υμιν Q* (ημιν Q^a)*

IV. 2. Dei] *Κυριου C* 3. et deteget] *om C* studebunt] + *ετι A Q* 4. sua 1°] *om Q* vid (hab Q^a (mg))* 5. dei] *pr Κυριου C (om A)* 6. In illa die] *εν ταις ημεραις εκειναις ℒ* omnipotens] *om C* 7. reliquias] + *διαμενον Qmg*

graegis arida filia Sion super te veniet: et intrabit initium regnum
 9 primum: ex *Babylonia* filiae Hierusalem. ⁹ Et tu nunc ut quid
 cognovisti mala: numquid rex non erat tibi: aut cogitatio tua perit:
 10 quia optinuerunt te dolores: sicut parturientem? ¹⁰ Dole et viriliter
 age filia Sion sicut parturiens: propter quod nunc prodies ex civitate
 et conmoraberis in campo: et venies usque in *Babylonia*: inde
 11 liberabit te $\overline{dm\bar{s}}$: $\overline{d\bar{s}}$: tuus de manu inimicorum tuorum: ¹¹ et nunc
 congregatae sunt super te gentes multae dicentes gaudebimus: et
 12 videbimus super Sion oculis nostris ¹² ipsi autem non scierunt
 cogitationem $\overline{dm\bar{i}}$: et non intellexerunt consilium ipsius: quia collegit
 13 eos sicut manipulos per messe: ¹³ surge et tritura eos filia Sion: quia
 cornua tua ponam ferrea: et ungulas tuas aereas: et *tabescere faciam*
in eis gentes: et minutatim facies plebes multas et referes $\overline{dm\bar{o}}$: multi-
 V. 1 *tudinem eorum: et virtutem eorum $\overline{dm\bar{o}}$: universae terrae. ¹ Nunc*
concludetur filia in condusione: obsidione constituit super vos in
 2 *virga percutient super maxillas tribus Istrahel. ² Et tu Bethleem*
domus habitata]tionis Efrata: numquid minima es ut sis in milibus
Iuda: ex te mihi prodiet qui sit princeps in Istrahel et egressus ipsius
 3 *ab initio ex diebus saeculi. ³ Propterea dabit eos usque ad tempus*
pariturae pariet et residui fratrum eius revertentur super filios Istrahel:
 4 *et stabunt et videbunt et pascent gregem suum in virtutem $\overline{dm\bar{i}}$: et*
in gloria nominis $\overline{dm\bar{i}}$: $\overline{d\bar{i}}$: eorum erunt. Propter quod nunc magni-
 5 *ficabuntur usque ad extrema terrae: ⁵ et erit ei haec pax cum Assyrius*
venerit super terram vestram: et cum intraverit in regionem vestram:
et insur . . . pastores: et octo morsus hominum:
 6 ⁶ et pascent Assur in gladio: et terram Nebroth in fossa sua: et

V 1 2 Cyp. Testim. ii 12; Tert. Adv. Iud. xiii

8. ex *Babylonia*] *pr* Βασιλεια $\overline{C\bar{x}}$ (310 = *Cod*) 9. Et tu] *om* tu $\overline{C\bar{x}}$ te] σου $\overline{C\bar{x}}$
 (σε *A*) 10. age] sin. edd. 97 228 310 και εγγιζε $\overline{C\bar{x}^B}$ \overline{H} (exc 87 91 + *A*) liberabit
 te] + και εκειθεν λυτρωσεται σε *E^{ab}* (*mss*) *A Q* 13. et tabescere faciam in eis gentes]
om A Q H (*hab* 49 87) et minutatim . . . multas] *om B*
 V. 1. filia] + Εφραιμ \overline{H} \overline{A} vos] ημας *Q^a* tribus] τας φυλας $\overline{C\bar{x}^B}$ 68 2. domus
 habitationis Efrata] domus illius ephratha *C om Tert* οικος Εφραθα $\overline{C\bar{x}}$ (του Εφραθα
 \overline{H} *A Q*) habitationis] refectionis, *F. C. Burkitt* (O. L. and Itala, p. 93)
 numquid *ad fin com*] num exigua est ut constituaris in millibus Iuda? ex te mihi
 procedet ut sit princeps apud Israel, et processiones eius a principio diebus
 saeculi *C* numquid] non *Tert* μη \overline{H} *om C\bar{x} H* ut sis] *om Tert* in milibus] in
 ducibus *Tert* εν χιλιασιν $\overline{C\bar{x} H}$ (exc 36 233 εν τοις ηγεμοσιν) \overline{H} (exc 49 εν τοις ηγεμοσιν)
 ex te] εφ ου $\overline{C\bar{x}^B}$ 26 (εκ σου *B^b* ? *A Q*) mihi] enim *Tert* prodiet] + ηγουμενος *A*
 prodiet . . . Istrahel] exiet dux qui pascat populum meum Israel *Tert* in Istrahel]
 του Ισραηλ $\overline{C\bar{x}^B}$ 3. fratrum eius] των αδελφων αυτων $\overline{C\bar{x} H}$ (exc 51 95 [147 των αδ.
 σου] 185) \overline{H} 4. stabunt, videbunt, pascent] στησεται, οφεται, ποιμανει $\overline{C\bar{x}}$ (*adnot* τα
 αβελισμε[να] εις τους δυο τοπους ου κεινται ε τω εφασελ[ιδω] *Q^m*) magnificabuntur]
 μεγαλυνθησεται $\overline{C\bar{x}}$ μεγαλυνθησονται *B^a* ? *d A Q* 5. ei] *om C\bar{x}* 6. Nebroth]
 Νεβρωδ $\overline{C\bar{x}}$ (*Neβρωδ* 23 97 310 *Ald*) et eripiam te] και ρυσεται $\overline{C\bar{x} H}$ και ρυσεται σε

eripiam te ab Assur cum supervenerit in terram vestram : et cum
 7 intraverit super fines vestras : 7 et erit residuum Iacob in gentibus :
 in medio populorum multorum : sicut ros a dñō decidens : et sicut
 men ita ut non congregetur quisquam neque
 8 restet in filiis hominum. 8 Et erit residuum Iacob in gentibus in
 medio populorum multorum : sicut leo inter pecora in saltu et sicut
 catulus in gregibus ovium : quemadmodum cum introit et segregans
 9 rapit : et non est qui liberet : 9 et exaltabitur manus tua super .
 10 et omnes inimici tui interibunt. 10 Et erit in illa die
 dicit dñs : exterminabo equos tuos de medio tui : et perdam currus
 11 tuos : 11 et auferam civitates terrae tuae : et auferam omnia firmamenta
 12 tua : 12 et disperdam maleficia tua de manibus tuis : et qui respondeant
 13 non erunt tibi : 13 et exterminabo sculptilia tua et fanos tuos
 14 14 et disperdam civitates tuas
 15 15 et faciam in ira et furore ultionem in gentibus propter quod non
 oboedierint mei.

VI. 1 1 Audite itaque quae dñs: dixit: surge adversus montes experire
 2 iudicium et audiant colles vocem tuam. 2 Audite colles iudicium
 dñi: et valles fundamenta terrae quia iudicium dñi: ad
 3 et cum Istrahel disputabit: 3 populus meus. Quid
 feci tibi aut quid contristavi te: aut quid molestus tibi fui responde
 4 mihi: 4 quia eduxi te ex Aegypto et ex domo servitutis liberavi te:
 5 et misi ante faciem tuam Moysen et Aaron et Mariam. 5 Populus
 meus recordare: quae cogitaverit adversum te Balam
 6 6 In quo adsequar Dominum et adprehendam Deum meum *γρησαν*
 Sublimem? Si adprehendam illum in sacrificiis, in holocaustomatis,
 7 in vitulis anniculis? 7 Si accepto favet Dominus in milibus arietum
 aut in decem milibus caprarum pinguium? Aut dabo primitiva mea
 8 impietatis, fructum ventris mei peccatum animae meae? 8 Renuntia-

VI 6-9 Cypr. *Testim.* iii 20; Lucif. Cal. *De sanct. Athan.* i 35 VI 8 *Spec.* v

ℒ (και ρυσομαι σε 36) 9. et 1°] om ℄ 10. illa] om ℄^B equos tuos]
 om tuos ℄ ℔ (exc 49 106) ℒ A Q 11. et auferam] και εξολεθρευσω ℄ 12. et
 disperdam] και εξολεθρευσω ℄ ℒ (exc 153) και εξαρω ℔ et A maleficia] πρ παντα A
 13. fanos tuos] τας στηλας σου ℄ 15. mei] om ℄ ℒ ℔ (exc 26 106) (hab A)

VI. 1. Audite . . . dixit] Ακουσατε δη λογον. κυριος κυριος ειπεν ℄ quae dñs]
 λογον κ̄ν α ο κ̄ς A α ο κ̄ς Q surge . . . iudicium] Αναστηθι κριθητι προς τα ορη ℄ ℒ
 sic nisi και κρ. ℔ 2. colles] λαοι ℄^B (AQ* βουνοι Q^{mo} ορη) 4. ex Aegypto]
 εκ γης Αιγυπτου ℄ Moysen] τον Μωσην ℄ (Q τον Μωυσην) 6. adsequar]
 comprehendam L καταλαβω ℄ et adprehendam] adsumam L om et ℄ (exc 91)
 Deum meum Sublimem? Si adprehendam] om Q* hab Q^{mo} Sublimem] excelsum L
 adprehendam 2°] comprehendam L illum] eum L in sacrificiis] om L ℄
 holocaustomatis] holocaustis L in 4°] πρ aut L πρ η 49 7. Si accepto favet]
 aut si suscipiet L ει προσδεξεται ℄ milibus 1° 2°] milia L caprarum] hae-
 dorum L χειμαρρον ℄ (αρων A) primitiva] primogenito L impietatis] + μου ℒ
 peccatum] pro peccatis L πρ υπερ ℄ 8. Renuntiatum est] renuntiantum L

tum est tibi homo quod bonum aut quid Dominus exquirat aliud nisi ut facias iudicium et iustitiam, et diligas misericordiam, et paratus sis ut eas cum Domino Deo tuo? ⁹ Vox Domini in civitate invocabitur, et timentes nomen eius salvabit

Speculum VII. 4 ⁴Vae, ultiones enim tuae venerunt, nunc erunt probationes eorum. ⁵ nolite fidere in amicis, neque speretis in ducibus

Cyprian 8 ⁸Noli gratulari inimica mea mihi, quoniam si cecidi et exsurgam, et si in tenebris ambulavero Dominus lumen est mihi. ⁹ Iram Domini tolerabo, quoniam peccavi illi, usque dum iustificet causam meam, et faciat iustitiam et iudicium, et producat me ad lucem, videbo iustitiam illius. ¹⁰ Et videbit me inimica mea et cooperiet se confusione

¹⁴ ¹⁴ Pasce populum tuum in virga tua, oves haereditatis tuae, habitantes convalle in medio Carmelo; parabunt Basanitin et Galaditin secundum dies saeculi, ¹⁵ et secundum dies profectionis eorum a terra ¹⁶ Aegypti ostendam illis mirabilia. ¹⁸ Videbunt gentes et confundentur ex omni fortitudine sua, et superponent manus in os suum, aures eorum exsurdabuntur. ¹⁷ Et lingent pulverem quomodo serpentes trahentes terram; conturbabuntur in conclusione sua, ad Dominum ¹⁸ Deum suum expavescent, et timebunt abs te. ¹⁸ Quis Deus quomodo tu elevans iniustitiam et transgrediens impietates?

Cod. Weing. tis suae: non continui in testimonium iram ¹⁹ suam: quia volens misericordiam est. ¹⁹ Ipse revertetur et misere-

VII 4, 5 *Spec.* cvii VII 8-10 *Cypr. Ad. Nov.* xii VII 14-18 *Cypr. Testim.*
iii 20 VII 18, 19 *Tert. Adv. Marc.* iv 10

adnuntiatum est S ει ανγγελη C^r L (om ei) H tibi] + est L quod] quid sit S L aut quid] και τι L Dominus] om S exquirat] quaerat a te S exquisivit a te L + παρα σοι C^r aliud] + Dominus S om C^r iudicium] aequitatem S et iustitiam] om S C^r L (exc 36) H (exc 49) misericordiam] miserationem S ut eas] ire L του πορευεσθαι C^r H του πορευεσθαι σε L cum Domino Deo tuo] οπισω Κυριου θεου σου L (exc 48 153 233) (C^r H μετα . . .)

VII. 4. Vae] bis scr C^r B enim] om C^r 8. si 1°] om C^r ambulavero] καθισω C^r H πορευθω L Q^{ms} lumen est mihi] φωτιει μοι C^r φως μου 87 91 οι ο φως Q^{ms} 9. faciat] αποισει A iustitiam et] om C^r iudicium] + μου C^r 10. me] om C^r 14. tua] pr φυλης L φυλην A H habitantes] + καθ εαυτους C^r H + κατα μονας L Q^{ms} convalle] δρυμη Q^a vid (δρυμον Q*) 15. eorum] σου C^r a terra Aegypti] εf Αιγυπτου C^r H εκ γης Αιγυπτου L Q^{ms} ostendam illis] δεiξω αυτοις L Q^{ms} οψεσθε C^r H 16. sua] αυτων C^r manus] χειρα A 17. Et 1°] om C^r sua] αυτων C^r suum] ημων C^r 18. elevans] eximens *Tert* iniustitiam] iniquitates *Tert* ανομιας C^r B adicias L H A transgrediens] praeteriens *Tert* impietates] iniustitias *Tert* ασεβειας C^r L adicias H (pr ep Q^{ms}) + residuis haereditatis *Tert* non continuit] non tenuit *Tert* ου συνεσχεν C^r L ουκ εκρατησεν Q^{ms} 68 87 91 volens] valuit *Tert* est] om *Tert* 19. Ipse] om *Tert* C^r B revertetur] avertet *Tert*

bitur nostri : et absolvet omnes iniquitates nostras : et proiciantur in
 20 altitudinem maris omnia peccata nostra : 20 dabis veritatem huic
 Iacob : misericordiam huic Habrahae : sicut iuravit pa
 dies pristinos.

19 et absolvet] demerget *Tert om* et \mathfrak{L} (*exc* 95 185) \mathfrak{H} (*exc* 106) omnes
 iniquitates nostras] delicta nostra *Tert om* omnes \mathfrak{L} proiciantur] demerget *Tert*
αωροπηει A Q^a in altitudinem] in profunda *Tert* omnia] *om Tert* 20. dabis]
δωσει \mathfrak{L} veritatem] *pr eis* \mathfrak{L} \mathfrak{H} [\mathfrak{L} + *σου*] Habrahae] *Αβρααμ* \mathfrak{L}

NOTES ON THE SUCCESSION OF THE BISHOPS OF ST ANDREWS FROM A. D. 1093 TO A. D. 1571.¹

III.

AFTER Stewart's renunciation of his election, *WALTER DE DANIELSTON* (Danyelston) was, according to Sc. (vi 47), postulated (in 1402 according to W. iii 83) to this see, and received the fruits of it until his death. According to Wyntoun (*ibid.*), the election of Walter, which was 'in way off compromysсионe', was at the instance of the duke of Albany; the election was 'agane conscience of mony men'; and

'Sone efftyre at the Yule deit he.
 Swa litill mare than a half yere
 Lestyt he in his powere.'

Any information about this obscure figure is of interest.

On Feb. 1, 1392, a petition was granted of Walter de Danyelston, canon of Aberdeen, licentiate in arts and student of civil law at Avignon, for a canonry at Glasgow with expectation of a prebend, notwithstanding that he has also papal provision of the church of Suite (*sic*) in the diocese of Glasgow, of which he had not yet got possession. Granted (C.P.R.; *Pet.* i 575).

In 1394 Danielston held the hospice for the poor at Poknade (? Polmadie), to which he had been presented 'by the earl of Lennox. The earl's right of presentation was disputed by Matthew, bishop of Glasgow (*ibid.* 614). At a later date he was appointed a papal chaplain (*ibid.* 608).

It would seem from Bower and Wyntoun that the appointment of Danielston to St. Andrews was by arrangement between him and the king and duke of Albany, the condition being that Danielston, who was, or claimed to be, (hereditary) castellan of the castle of Dumbarton, should

¹ The writer will be grateful for corrections or additions to these notes.